

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 162/24

2024 m. spalio 4 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-406/22 | *Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky*

Prieglobsčio politika: trečiosios šalies priskyrimas prie saugių kilmės šalių turi apimti visą jos teritoriją

Nacionalinis teismas, nagrinėjantis administracinio sprendimo, kuriuo atsisakyta suteikti tarptautinę apsaugą, teisėtumą, turi remtis Sąjungos teisės normų, reglamentuojančių trečiosios šalies priskyrimą prie saugių kilmės šalių, pažeidimu

Teisingumo Teismas patikslino sąlygas, kurioms esant valstybė narė gali priskirti trečiąją šalį prie saugių kilmės šalių pagal Direktyvą dėl tarptautinės apsaugos bendros tvarkos¹. Jis teigė, kad tai, jog trečioji šalis nukrypsta nuo iš EŽTK kylančių įsipareigojimų, nereiškia, kad ji negali būti priskiriama prie tokių šalių. Vis dėlto valstybių narių valdžios institucijos turi įvertinti, ar dėl teisės nukrypti nuo šių įsipareigojimų įgyvendinimo sąlygų galima kvestionuoti tokį priskyrimą. Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad pagal Sąjungos teisę valstybei narei draudžiama prie saugių kilmės šalių priskirti tik dalį trečiosios šalies teritorijos. Be to, nacionalinis teismas, turintis vertinti administracinio sprendimo dėl tarptautinės apsaugos teisėtumą, išsamiai nagrinėdamas situaciją turi *ex officio* remtis Sąjungos teisės normų, reglamentuojančių trečiosios šalies priskyrimą prie saugių kilmės šalių, pažeidimu.

2022 m. Moldovos pilietis CV pateikė tarptautinės apsaugos prašymą Čekijos Respublikoje. Grįsdamas savo prašymą CV nurodė grėsmę – ją Moldovoje jam kelia asmenys, kurie praeityje jį buvo užpuolę ir kurių policijos institucijoms nepavyko nustatyti. Jis taip pat nurodė, kad nenori grįžti į savo kilmės regioną dėl Rusijos invazijos į Ukrainą.

Čekijos valdžios institucijos atmetė šį prašymą, atsižvelgdamos, be kita ko, į tai, kad Moldova, išskyrus Padniestrę, priskiriama prie saugių kilmės šalių. CV neįrodė, kad toks priskyrimas netaikomas jo konkrečiam atvejui.

Gavęs CV skundą dėl atmesto jo prašymo Brno apygardos teismas (Čekijos Respublika) pateikė Teisingumo Teismui kelis klausimus dėl Direktyvos dėl tarptautinės apsaugos bendros tvarkos išaiškinimo.

Teisingumo Teismas pirmiausia pažymėjo, kad **trečioji šalis nenustoja atitikti kriterijų, leidžiančių priskirti ją prie saugių kilmės šalių, vien dėl to, kad remiasi teise nukrypti² nuo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK) numatytų įsipareigojimų**. Iš tiesų vien tai, kad buvo pranešta apie rėmimąsi šia nukrypti leidžiančia nuostata, savaime neleidžia daryti išvados nei dėl to, kad iš tikrųjų buvo imtasi nukrypstančių priemonių, nei dėl jų pobūdžio ir apimties. Vis dėlto remdamosi teise nukrypti valstybių narių kompetentingos institucijos turi įvertinti, ar šios teisės įgyvendinimo sąlygos gali kelti abejonių dėl tokio šalies priskyrimo.

Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad šiuo metu pagal Sąjungos teisę valstybėms narėms neleidžiama prie saugių kilmės šalių priskirti tik dalies atitinkamos trečiosios šalies teritorijos. **Kriterijų, leidžiančių priskirti trečiąją šalį prie saugių kilmės šalių, turi būti laikomasi visoje jos teritorijoje.**

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad **nacionalinis teismas**, nagrinėjantis skundą dėl atmesto prašytojo iš trečiosios šalies, priskirtos prie saugių kilmės šalių, tarptautinės apsaugos prašymo, **turi remtis Sąjungos teisės**

normų, reglamentuojančių tokį priskyrimą, pažeidimu. Taigi nagrinėdamas jam pateiktą skundą Brno apygardos teismas turi atsižvelgti į tai, kad Moldova nukrypsta nuo EŽTK numatytų įsipareigojimų, ir į tai, kad Čekijos Respublika nesilaikė sąlygos, pagal kurią trečiosios šalies priskyrimas prie saugių kilmės šalių turi apimti visą jos teritoriją.

PRIMINIMAS: Kreipimaisi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka, jeigu rengiama](#), nuo paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ 2013 m. birželio 26 d. [Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES](#) dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos.

² Pagal EŽTK 15 straipsnį, kilus karui ar kitomis nepaprastosios padėties aplinkybėmis, dėl kurių atsiranda grėsmė tautos išlikimui, susitariančios šalys gali nukrypti nuo tam tikrų įsipareigojimų pagal šią konvenciją. Naudojimasis šia teise siejamas su tam tikromis sąlygomis ir jam taikoma Europos Žmogaus Teisių Teismo kontrolė. 2022 m. vasario 25 d. Moldova pasinaudojo EŽTK 15 straipsniu dėl energetikos krizės. 2022 m. balandžio 28 d. ji nusprendė dėl Rusijos invazijos į Ukrainą pratęsti naudojimąsi šia teise nukrypti.